МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

LIII навчально-методичної конференції ХНМУ

Харків
ХНМУ
2020

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

LIII навчально-методична конференція ХНМУ

29 січня 2020 року
м. Харків

Харків
ХНМУ
2020

УДК 378.091.33:61(477.54)ХНМУ
С88

Затверджено Вченою Радою ХНМУ.
Протокол № 1 від 23.01.2020 р.

Редакційна колегія:
Марковський В.Д., Фоміна Л.В., Краснікова С.О., Логвінова Ж.І.

С88 Студентоцентрований навчальний процес як запорука забезпечення якості вищої медичної освіти: матеріали LIII навч.-метод. конф. ХНМУ (Харків, 29 січня 2020 р.) / Міністерство охорони здоров'я України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2020. – Вип. 10. – 236 с.

Матеріали, наведені у збірнику, освітлюють студентоцентровані педагогічні технології, які підвищують мотивацію студентів, сприяють активізації навчального процесу та покращенню якості освіти.

Збірник розраховано на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.091.33:61(477.54)ХНМУ

©Харківський національний
медичний університет, 2020

У першому семестрі поточного навчального року таких конференцій проведено чотири з тем тих занять, що викликають труднощі як при самостійній підготовці до заняття, так і при засвоєнні навчального матеріалу, а саме: «Дослідження механізмів гуморальної регуляції вісцеральної функції організму», «Загальна фізіологія сенсорних систем. Фізіологія зорового й слухового аналізатора», «Сомато-сенсорна система. Фізіологія ноци- й антіноціцепції», «Особливості вищої нервової діяльності людини. Представництво функцій у корі великих півкуль». На наш погляд, досвід використання інтерактивної аудиторної студентської конференції є успішним, тому вважаємо, що в перспективі необхідно впроваджувати такі навчальні конференції й у групах іноземних студентів.

Висновки:

1. Досвід використання інтерактивних форм вивчення дисципліни «Фізіологія» у вигляді аудиторної студентської конференції забезпечує формування творчої компетентності майбутнього лікаря.

2. Творча компетентність стимулює розвиток самовдосконалення особистості, необхідного в професійній діяльності лікаря.

Література:

1. М.В. Носкова, Е.П. Шихова, Д.С. Андрега. Проблемы качества учебного процесса в медицинском вузе: психолого-педагогический аспект // Научные ведомости БелГУ. Серия Гиманитарные науки, №6 (203), 2015, выпуск 25. С.147–150.

2. Гладуш В.А. Педагогіга вищої школи: теорія, практика, історія. Навч.посіб. / В.А. Гладуш, І.І. Лисенко. – Д., 2014. – 416 с.

3. Філоненко М.М. Методика викладання у вищій медичній школі на засадах компетентнісного підходу: Методичні рекомендації для викладачів та здобувачів наукового ступеню доктора філософії (PhD) ВМ(Ф)НЗ України. / М.М. Філоненко. – К.: Центр учбової літератури, 2016 – 88 с.

Чумаченко Т.О., Поливянна Ю.І., Макарова В.І.,
Райлян М.В., Семішев В.І.
кафедра епідеміології Харківського національного
медичного університету

ГЕЙМІФІКАЦІЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК ДІЙОВА КОНЦЕПЦІЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАННОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Навчальний процес у закладах, які забезпечують вищу освіту, – це складна система заходів, що спрямовані на реалізацію змісту освіти на певному освітньому або кваліфікаційному рівні відповідно до державних стандартів освіти [1]. У той же час, навчальний процес – це процес взаємодії викладача та студента, до яких є певні вимоги. Викладач, ок-

рім знань, повинен мати достатньо мудрості, такту, вихованості та захопливості тією вправою, яку він робить, щоб не зламати вибір студента. Сучасні стандарти освіти, вимоги потенційних роботодавців та суспільства потребують від студента ретельного ставлення до процесу отримання знань та оволодіння практичними навичками. Але навчальний процес зазвичай дуже рутинний, і студенти, які мають недостатній рівень мотивації до навчання, навичок відповідальності за свою діяльність, можуть втрачати бажання отримувати нові знання та прикладати певні зусилля для появи професійних та соціальних навичок.

Проте студентоцентрований підхід до навчального процесу, при якому фокус уваги зміщується з викладача, який перестає бути тільки джерелом та контролером знань та вмінь, на студента, який стає свідомим та відповідальним учасником навчального процесу, нівелює ці проблеми, забезпечує підготовку кваліфікованого конкурентоспроможного фахівця з набутими загальними та спеціальними компетенціями та дає студенту можливість до ефективного працевлаштування, змогу приносити користь суспільству та отримувати задоволення від своєї професійної діяльності [2].

Організація навчального процесу, де у центрі уваги постає студент, дозволяє йому активно отримувати знання та управляти цим процесом, більш ефективно виконувати поставлені завдання, що, в свою чергу, підвищує ступінь відповідальності студента за свою освіту та надає змогу для власного розвитку, як професійного, так і особистого.

Утім студентоцентрований підхід потребує від викладача застосовувати в процесі освіти нові методичні та педагогічні підходи, більш широко використовувати інформаційні технології, нестандартні методи навчання.

На сьогодні одним із перспективних методів навчання є гейміфікація, тобто отримання знань та вмінь через гру. Як відомо, найбільш ефективно малі діти навчаються різноманітним навичкам та моделям поведінки саме через гру. Чим більше дитина грається у дитинстві, тим вище її когнітивні здібності, пам'ять, сприйняття, здатність до критичного та логічного мислення, емоційна зрілість.

На кафедрі епідеміології Харківського національного медичного університету до навчального процесу була впроваджена гра у форматі наукового лабіринту «Все починається з рук». Тематика даної гри дуже актуальна тому, що стосується теоретичних та практичних питань щодо гігієнічної та хірургічної обробки рук медичного персоналу та елементів інфекційного контролю та профілактики інфекцій, пов’язаних з наданням медичної допомоги (ІПМД).

ІПМД належать до найбільш поширених негативних явищ у системі охорони здоров’я в світі, які підвищують тривалість перебування в стаціонарі, потребують проведення додаткових процедур та повторних

оперативних втручань, збільшують вживання антибіотиків та, тим самим, сприяють поширенню антибіотикорезистентності збудників інфекцій, спричиняють додаткові страждання пацієнтові та витрати, більшої частини яких можна уникнути [3]. Попередження ІПМД досягається формуванням навколо пацієнта ЛПЗ безпечного довкілля, складовими якого є знезараження рук медичного персоналу дезінфікуючими засобами на спиртовій основі, доступу до чистої води, підтримання належного санітарного стану приміщень, керування медичними відходами, безпечні медичні діагностичні та лікувальні процедури, безпечне медичне обладнання [4].

Тема ІПМД входить до програми навчальної дисципліни «Епідеміологія», яка викладається на 5-му курсі для студентів, що навчаються за спеціальностями «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа», проте для вивчення цієї теми відведено лише одна година лекційних занять та 2 години самостійної роботи студентів. Для підвищення обізнаності студентів з питань ІПМД та гігієни рук медичного персоналу та оволодіння необхідними практичними навичками та компетенціями, кафедрою епідеміології при організації позааудиторної роботи студентів було розроблено та імплементовано до навчального процесу командно-орієнтовану гру – лабіринт «Все починається з рук». У грі можуть брати участь від 2 до 4 команд по 4–6 учасників (студентів) у кожній команді. Розроблені правила гри прості, доступні для розуміння, завдання включають теоретичні питання, практичні завдання, ситуаційні задачі тощо. До комплекту гри входять ігрове поле (лабіринт), фішки, гральний кубик, різнокольорові картки та картки, які містять завдання та запитання, різнокольорові паперові долоні-бали, які заробляють команди.

На початку гри формуються команди, обирається лідер команди та її назва. Шляхом жеребкування обирається порядок, в якому команди вступають до гри, під час якої команди заробляють бали. Передбачена можливість отримання додаткових балів. Гра супроводжується азартом, емоціями, зацікавленістю всіх учасників. Переможець визначається за кількістю отриманих балів (долоньок).

Після нагородження переможців та учасників гри обов’язково проводиться зворотній зв'язок, студенти висловлюють свої враження, критичні зауваження, пропозиції щодо гри. Студенти, які брали участь у квесті «Все починається з рук» на кафедрі епідеміології, висловлюють зацікавленість до такої форми навчання тому, що мають можливість покращити теоретичні знання з певних питань дисципліни, підвищити рівень hard skills (професійних навичок) та soft skills (соціальних навичок, тобто робота у команді, адекватне реагування на критичні зауваження, стресостійкість, толерантність, досягнення поставлених цілей). У подальшому викладачі кафедри аналізують та оцінюють усі зауваження студентів та вносять необхідні корективи до навчального процесу.

Таким чином, гейміфікація навчання є актуальним та перспективним напрямком освітнього процесу, який розвиває творчий потенціал як викладача, так і студента, підвищує рівень зацікавленості при опануванні теоретичних питань та професійності при формуванні спеціальних компетентностей студента.

Література:

1. Гусарєв С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності) Навчальний посібник / К.: Знання, 2005. – 655 с.

2. Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті [Електронний ресурс]: збірник матеріалів Всеукраїнської науково - методичної конференції з міжнародною участю (Київ, 2–3 березня 2016 р.) – К.: КНЕУ, 2016 – 434 с.

3. A CDC Framework for preventing infectious diseases. Sustaining the Essentials and Innovating for the Future OCTOBER 2011 Atlanta, Georgia 33 p. http://www.cdc.gov/oid/docs/ID-Framework.pdf.

4. Boyce J.M. Guideline for hand hygiene in health-care settings. Recommendations of the Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee and the HICPAC/SHEA/APIC/IDSA hand hygiene task force. Society for Healthcare Epidemiology of America/Association for Professionals in Infection Control/Infectious Diseases Society of America [Text] / J.M. Boyce, D. Pittet // MMWR Recommendations and Reports, Vol. 51(RR-16). – 2002. – pp. 1–45.

О.С. Шевченко, І.А. Овчаренко, О.О. Погорєлова

ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА СЕРЕД СТУДЕНТІВ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОЇ НАУКОВОЇ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Одним з основних показників ефективності роботи кафедр закладів вищої освіти є рівень наукових досягнень. Досягнення високих показників у цьому напрямку можливе насамперед завдяки грамотній кадровій політиці, коли відбір кадрів починається ще зі студентської лави [1].

Саме тому **метою** даної роботи було розглянути можливості пошуку наукових кадрів та проведення профорієнтаційної роботи серед студентів.

Обдарована молодь – це ті, хто прагнуть бути активними у науковій та інших сферах діяльності.

Талановита молодь – це всі молоді люди, оскільки кожна молода людина має потенціал, прихований талант, який може бути виявлений у певний момент [2].

Відповідно до теорії лідерства Гандапаса [3], залежно від докладених зусиль та одержуваних від зовнішнього світу ресурсів, люди поділяються на 4 категорії:

- паразити – «не докладають зусиль, але хочуть все мати»;
- герої – «все витягнуть на власних ресурсах»;

Троценко О.В.
**ВИБІРКОВИЙ КУРС «МЕДИЧНА СУБКУЛЬТУРА»
НА КАФЕДРІ СУСПІЛЬНИХ НАУК ХНМУ
ЯК ПРИКЛАД СТУДЕНТОЦЕНТРОВОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ 190**
Фоміна Л.В., Калініченко О.В., Скорбач Т.В.
**СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД
У ВИКЛАДАННІ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА» 193**
Фоміна Л.В., Скорбач Т.В., Калініченко О.В.
**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СТУДЕНТНОЦЕНТРОВАНОГО
ОСВІТНЬОГО ТА ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ 195**
Фролова Т.В., Терещенкова І.І., Стенкова Н.Ф., Сіняєва І.Р., Атаманова О.В.
**УПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ
ПРИ ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗА УМОВИ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ 197**
Чернобай Л.В., Булиніна О.Д., Ісаєва І.М., Кармазіна І.С., Алексеєнко Р.В.
**МЕТОДИКА КОНКРЕТНИХ СИТУАЦІЙ ФОРМУВАННЯ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ
З РІЗНИМ ТИПОМ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ АСИМЕТРІЇ 200**
Чернобай Л.В., Васільєва О.В., Ващук М.А., Сокол О.М.
**ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
ЯК ОДНІЄЇ ІЗ ФОРМ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗІОЛОГІЯ» 202**
Чумаченко Т.О., Поливянна Ю.І., Макарова В.І., Райлян М.В., Семішев В.І.
**ГЕЙМІФІКАЦІЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
ЯК ДІЙОВА КОНЦЕПЦІЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАННОГО ПІДХОДУ
ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 204**
О.С. Шевченко, І.А. Овчаренко, О.О. Погорєлова
**ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА СЕРЕД СТУДЕНТІВ ЯК ЗАПОРУКА
ЕФЕКТИВНОЇ НАУКОВОЇ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ 207**
Шевченко О.С., Чопорова О.І.
**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ВДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ 208**
Шейко А.О.
**ВИКОРИСТАННЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ
ЯК СКЛАДНИКА АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ 212**
Щербина І.М., Нагута Л.О., Скорбач О.І.
**ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ 214**
Щербина М.М., Ростовська В.І.,
**ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ ДО САМОСТІЙНОГО НАВЧАННЯ:
РЕАЛІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ 216**
Щербина М.О., Ткачова О.В., Кузьміна О.О.
**СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС
ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ 219**
*Юрко К.В., Бондаренко А.В., Тєрьошин В.О., Меркулова Н.Ф., Граділь Г.І.,
Соломенник Г.О., Могиленець О.І., Кацапов Д.В., Бондар О.Є., Гаврилов А.В.*
**ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПРОФЕСІЙНІ ПЕРЕДУМОВИ
РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ
НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ 222**
Янішен І.В., Салія Л.Г.
**УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ
НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ХНМУ 225**

Відповідальний за випуск В.Д. Марковський

Формат А5. Цифровий друк. Ум. друк. арк 14,75.
Зам. № 20-33892.

Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.